

Afdeling OOV/SDC/Secretariaat
Onderwerp daling aantal huisverboden



Bezoekadres
Kreupelstraat 1

Openingstijden
Zie gemeente.groningen.nl

Postadres
Postbus
Groningen

Telefoon
14050

E-mailadres
info@groningen.nl

Website
gemeente.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 97 Bijlage(n)

Ons kenmerk 6618349

Datum 25-10-2017 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In de vergadering van 5 juli 2017 van de raadscommissie Financiën en Veiligheid is de gemeenterekening 2016 besproken. Hierbij werd een daling van het aantal huisverboden geconstateerd. Wij hebben u toegezegd na te gaan of oorzaken van deze daling te vinden zijn en u voor 1 november 2017 te informeren over onze bevindingen. Middels deze brief informeren wij u hierover.

Voor een goed begrip van de dilemma's bij een goede duiding van de cijfers is het van belang dat u inzicht heeft in de praktijk van en de voorwaarden die gelden voor het opleggen van huisverboden. Wij beginnen daarom met een korte beschrijving van de gang van zaken bij het opleggen van huisverboden en de geldende vereisten.

Gang van zaken bij en vereisten voor het opleggen van huisverboden

De burgemeesters van de Groninger gemeenten hebben hun bevoegdheid tot het opleggen van een huisverbod gemandateerd aan Hulpofficieren van Justitie (werkzaam bij de politie; hierna: HOvJ). Deze functionarissen hebben een specifieke opleiding gevolgd gericht op het opleggen van huisverboden. De politie werkt met een pool van HOvJ's, die afwisselend beschikbaar zijn voor het opleggen van huisverboden.

Bij een melding van huiselijk geweld gaat de politie naar de plaats van het incident en beoordeelt of er aanleiding is de dienstdoende HOvJ in te schakelen. Als een HOvJ wordt ingeschakeld beoordeelt deze aan de hand van het zogenoemde Risicotaxatie-Instrument Huiselijk Geweld of een huisverbod dient te worden opgelegd. Bij het opleggen van een huisverbod wordt de betrokken burgemeester hierover geïnformeerd.

Een huisverbod kan alleen opgelegd worden als voldaan wordt aan deze vereisten:

- de pleger dient 18 jaar of ouder te zijn;
- pleger en slachtoffer(s) dienen in hetzelfde huis te wonen of ‘meer dan incidenteel’ met elkaar in het huis te verblijven;
- er moet sprake zijn van een ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van de huisgeno(o)t(en) van de pleger.

Analyse daling aantal huisverboden

Vooraf willen wij benadrukken dat het opleggen van een huisverbod geen doel op zich moet zijn, maar dient als middel om in een bepaalde situatie de huiselijk geweldproblematiek aan te pakken.

In 2016 bedroeg het aantal huisverboden in de stad 47, terwijl dat aantal in 2015 op 61 lag. In 2017 ligt het aantal (tot en met september) op 32 huisverboden. Er lijkt dus sprake van een dalende trend wat betreft het aantal opgelegde huisverboden.

In de gemeenterekening 2016 werd melding gemaakt van het aantal meldingen huiselijk geweld dat door Veilig Thuis is geregistreerd in 2015 en 2016. Voor 2015 bedroeg dat aantal 817, voor 2016 was het aantal aanzienlijk hoger, te weten 1.016. In de gemeenterekening is al aangegeven dat deze stijging is te verklaren uit het feit dat Veilig Thuis in 2016 een nieuw registratiesysteem heeft ingevoerd. In 2015 werden alleen de meldingen geregistreerd die Veilig Thuis van de politie ontving. Sinds 2016 worden naast de politiemeldingen ook meldingen uit andere bronnen geregistreerd, hetgeen vanzelfsprekend tot een hoger aantal leidt.

Om concreter zicht te krijgen op de ontwikkeling in het aantal (politie)meldingen is bij Veilig Thuis nagegaan welk deel van de in 2016 geregistreerde meldingen van de politie afkomstig is. Dat aantal ligt op 828. Afgezet tegen het aantal in 2015 van 817 betekent dit dat het aantal politiemeldingen in 2016 ongeveer gelijk gebleven is in vergelijking tot 2015.

Vanuit deze wetenschap is met Veilig Thuis en de politie besproken op welke wijze op korte termijn enig zicht te krijgen is op de oorza(a)k(en) van de daling van het aantal huisverboden. De daling kan diverse oorzaken hebben. Een mogelijke verklaring voor de daling is dat bij politiemeldingen van huiselijk geweld de dienstdoende HOvJ niet wordt ingeschakeld waar daartoe wel aanleiding kon bestaan.

Het verkrijgen van een concreter beeld op dit punt is erg arbeidsintensief. Het betekent dat per melding nader in de betreffende casuïstiek gedoken moet worden om te beoordelen of in een betreffend geval het opleggen van een huisverbod wenselijk en mogelijk was, terwijl dit niet is gebeurd.

Vanuit capaciteitsoverwegingen is er voor gekozen om steekproefsgewijs een periode (van in totaal 6 weken) te onderzoeken waarin geen huisverbod is opgelegd. Twee medewerkers van Veilig Thuis hebben de casuïstiek onderzocht van de politiemeldingen in deze periode om te bezien of er in het betreffende geval achteraf bezien mogelijk toch een huisverbod had kunnen/moeten worden opgelegd. De medewerkers concludeerden dat slechts in één van de in totaal 50 onderzochte casussen mogelijk aanleiding had kunnen bestaan om een huisverbod op te leggen. In deze casus bleek dat overleg tussen de betrokken HOvJ en Veilig Thuis had plaatsgevonden en dat gezamenlijk was besloten geen huisverbod op te leggen. De redenen waarom in de onderzochte gevallen geen huisverbod is/kon worden opgelegd zijn divers. Redenen zijn onder meer:

- het incident betrof ex-partners die niet meer met elkaar samenwoonden;
- de pleger was minderjarig;
- er bleek achteraf geen sprake van huiselijk geweldproblematiek, maar wel van opvoedproblematiek. Er is in die gevallen hulpverlening ingezet;
- de relatie is na het betreffende incident verbroken.

Uit de door Veilig Thuis verrichte check blijkt niet dat bij politiemeldingen van huiselijk geweld substantieel mogelijkheden onbenut zijn gebleven om in voorkomende gevallen huisverboden op te leggen.

Een andere oorzaak van de daling van het aantal huisverboden kan zijn dat de hulpverlening in de preventieve fase zijn vruchten afwerpt en dat sprake is van een afname van de ernst van de huiselijk geweldincidenten. Als de ernst van de incidenten afneemt zal er minder aanleiding zijn tot het opleggen van een huisverbod en zal in voorkomende gevallen vaker voor een alternatief (kunnen) worden gekozen.

Wat een indicatie kan geven is het aantal door de politie geregistreerde huiselijk geweldincidenten waarbij een verdachte (van het plegen van huiselijk geweld) is aangehouden. In 2015 betrof dit 386 incidenten, in 2016 lag het aantal op 330. De prognose voor 2017 is een verdere daling van deze trend. Hierin kan een mogelijke verklaring liggen voor de afname van het aantal huisverboden.

Om met enige mate van zekerheid conclusies te kunnen trekken uit de cijfers van het aantal huisverboden is nader intensief en gedegen onderzoek vereist. Huiselijk geweld hangt samen met vele (sociale) facetten en het al of niet inzetten van het instrument huisverbod hangt samen met deze facetten. Zoals gezegd is vanuit capaciteitsoverwegingen slechts een aantal mogelijke oorzaken indicatief onderzocht.

Veilig Thuis, politie en de WIJ-teams in de stad gaan met elkaar in overleg om te bespreken hoe de registratie van gegevens omtrent huiselijk geweld verbeterd kan worden. Doel is om via verbetering van de registratie een zo eenduidig mogelijk beeld te verkrijgen omtrent aard en omvang van de huiselijk geweldproblematiek. De registratie van huisverboden maakt hier onderdeel van uit.

In dit verband is het van belang nog te melden dat de Nationale Politie en Veilig Thuis op landelijk niveau afspraken hebben gemaakt over een verandering van werkwijze, wat betreft het doorgeven van huiselijk geweldmeldingen aan Veilig Thuis. Tot 1 juli jl. werden alle meldingen die bij de politie onder de code Huiselijk Geweld worden geregistreerd automatisch (één-op-één) doorgestuurd naar Veilig Thuis. In de praktijk bleek echter dat aan een substantieel deel van deze meldingen geen huiselijk geweldproblematiek ten grondslag lag. Dit leverde Veilig Thuis veel extra werk op bij het onderzoeken van de meldingen. Per 1 juli jl. wordt daarom gebruik gemaakt van een speciale query die de meldingen van huiselijk geweld filtert. De meldingen die uit deze query naar voren komen worden vervolgens nog gecheckt door medewerkers van de politie om te beoordelen of deze dienen te worden doorgestuurd naar Veilig Thuis.

Deze nieuwe werkwijze leidt tot een aanzienlijke daling van het aantal meldingen dat bij Veilig Thuis binnenkomt. Van belang is dat de nieuwe werkwijze niet tot vertraging leidt in de doorgeleiding van de meldingen naar Veilig Thuis en de betrokken WIJ-teams. Deze vertraging kan veroorzaakt

worden door de (extra) check die nu plaatsvindt door politiemedewerkers, voorafgaand aan de doorzending van de melding naar Veilig Thuis. Op korte termijn gaan we in overleg met Veilig Thuis en politie om op dit punt nadere afspraken te maken.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to be "T. Schroor", written in a cursive style.

de loco-burgemeester,
Ton Schroor

A handwritten signature in black ink, appearing to be "P. Teesink", written in a cursive style.

de secretaris,
Peter Teesink